

Miroslav Šutej

Za mene sve započinje od stvarnog, moto je pod kojim se u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu održava retrospektivna izložba djela Miroslava Šuteja (29. travnja 1936., Duga Resa – 13. svibnja 2005, Krapinske Toplice)¹. Na Likovnoj akademiji u Zagrebu Šutej je bio jedan od prvih diplomanada studija grafike. Nakon završetka studija bavio se scenografijom, projektiranjem interijera, grafičkim oblikovanjem. Likovni je autor hrvatskog grba i hrvatske novčanice – kune. Njegovu stvaralačku filozofiju razabiremo iz sljedećih tek nekoliko njegovih riječi: “Da tražim, nađem i da se mijenjam idući od pronađenog do novog pronalaska, da kod svakog dostignutog cilja postavim novi, nepoznati cilj tražeći oblike koji nisu prepoznatljivi, razumljivi i koji traže napor oka i duha. To sigurno nije lakši put, a izazovniji je tim više što sa svakom novom etapom u radu ne izlazim pred promatrače dočekan blagonaklono, nego ih trebam zaintrigirati da pokušaju naći u mom stvaralaštvu nešto na čemu će moći početi graditi, odgonetavati i komunicirati s mojim djelom.”

Iz bogate ostavštine ovog umjetnika nama su najzanimljiviji oni radovi koji su nadahnuti njegovom bujnom geometrijskom intuicijom te u oku promatrača izazivaju svojevrsnu vizualnu senzaciju. Takav

“Cilj likovnog djela je da djeluje na promatrača; da ga se dojmi, da mu bude izazov, poruka, da ga uvjeri i da ga potakne na razotkrivanje, domišljanje; ne da ga razumije, već da s njim komunicira (. . .)”

Miroslav Šutej

je doživljaj svojstven stvarateljima op-arta i u MiŠ-u (broj 20) smo predstavili vodeće ime u ovoj grani likovne umjetnosti – Victora Vasarelyja. Vještim strukturiranjem mnoštva sitnih elemenata postiže se dojam propinjanja iz ravnine u prostor, ostvaruje zamisao da se u dvodimenzionalnom prostoru realizira vizualni doživljaj nekog podskupa trodimenzionalnog. Također su matematici bliski oni Šutejevi radovi u kojima rabi elemente sa pomičnim zglobovima pa slika nema jednoznačnost već se transformacijama (rotacijama, translacijama, simetrijama) postiže njezina raznovrsnost. Time i sam promatrač na neki način postaje stvaratelj te prema svojim sklonostima podešava elemente slike oblikujući svoju osobnu kompoziciju.

Godine 1965. u Muzeju moderne umjetnosti u New Yorku (MoMA) Šutej sudjeluje na jednoj od najznačajnijih izložbi desetljeća (*The Responsive Eye*) i izlaže svoje djelo *Bombardiranje očnog živca*, za koje su likovni kritičari rekli da ima titrajući učinak optičke iluzije. Usput rečeno MoMA je otkupio taj njegov rad, a nakon pola stoljeća slika se pojavljuje u Zagrebu na spomenutoj izložbi.

Miroslav Šutej je bio jedan od najvećih istraživača i inovatora u povijesti hrvatske umjetnosti. Bio je beskrajno marljiv i niti jedan njegov dan nije prošao bez poteza olovkom ili kistom pri čemu je neprestance eksperimentirao u traganju za novim.

B. D.

¹ 29. 06. 2013. – 3. 11. 2013.